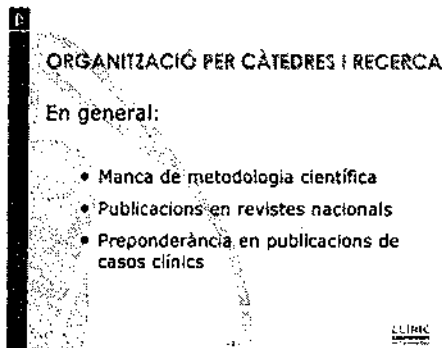


## EVOLUCIÓ DE LA RECERCA BIOMÈDICA A L'HOSPITAL CLÍNIC I LA FACULTAT DE MEDICINA

Joan RODÉS


*Hospital Clínic i Provincial de Barcelona*

A finals dels anys 60 i primers dels 70 la recerca a l'Hospital Clínic era pràcticament inexistent. Això era degut per una part a l'organització de l'hospital en càtedres que treballaven aïllades les unes de les altres i per una altra a que la jornada dels professionals de la medicina a l'Hospital Clínic era habitualment molt curta. Per aquesta raó les publicacions d'aquella època, llevat d'honroses excepcions, eren bàsicament casos clínics en revistes nacionals.



L'organització de l'hospital en serveis i especialitats que va ser duta a terme als inicis dels 70 pels profs. Cristóbal Pera, Ciril Rozman i Miguel A. Asenjo, va facilitar d'una manera extraordinària que s'introduís el mètode científic als serveis clínics i en conseqüència les publicacions d'aquella època ja tenien un nivell científic més elevat. En general eren treballs descriptius en sèries importants de malalts que incloïen aspectes diagnòstics, pronòstics i terapèutics. Aquesta nova orientació de l'activitat

científica lligada a l'activitat assistencial va permetre paulatina, però constantment, que es publicuessin amb molta més freqüència treballs en revistes internacionals sotmeses al sistema de "peer review".



**REFORMA RECERCA**

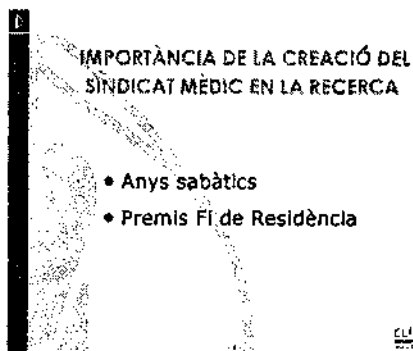
L'organització en Serveis i Especialitats va permetre:

- Treballs descriptius en sèries importants de malalts incloent aspectes pronòstics, diagnòstics i terapèutics
- Introducció del mètode científic als serveis clínics
- Inici de les publicacions en revistes internacionals

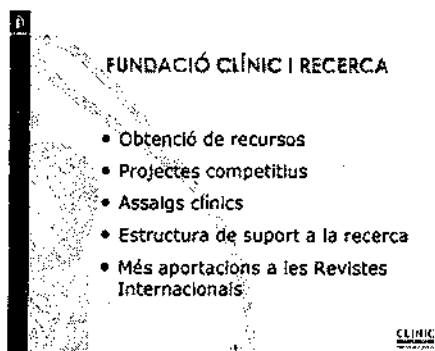
CLINIC

La creació del Sindicat Mèdic de l'Hospital Clínic i Provincial a finals dels anys 70 va donar un impuls important a l'activitat investigadora degut a dos fets fonamentals: la creació dels Anys Sabàtics i el Premis Fi de Residència. El gaudi de l'Any Sabàtic va permetre que quatre professionals a l'any passessin un any en centres estrangers de primer nivell aprenent noves tecnologies. Mirant enrere es pot constatar que més de 100 metges del nostre hospital han gaudit d'aquest privilegi, la qual cosa ha propiciat que s'estableixin relacions estretes i duradores amb les institucions més prestigioses dels Estats Units, Europa i Japó.

Aquests vincles han facilitat també que aquests investigadors puguin tenir ajuts de recerca d'institucions públiques estrangeres, com ara el National Institute of Health (NIH), entre d'altres. Els Premis Fi de Residència van permetre que cada any uns 25 metges que acabaven el seu període de formació MIR es podessin dedicar durant un any exclusivament a la recerca. No hi ha dubte doncs que aquests dos fets van ser decisius en l'impuls de l'activitat investigadora a l'hospital.




A finals de la dècada dels 80 es creà la Fundació Clínic per a la Recerca Biomèdica amb l'objectiu de donar suport a la recerca de l'hospital. Aquesta estructura va facilitar l'obtenció de més projectes competitius de les agències oficials tant de l'Estat Espanyol com de Catalunya i Europa i l'ordenació dels assaigs clínics a la nostra institució. La creació d'aquesta fundació va permetre, a més, separar els recursos assistencials dels de recerca, va suposar un gran progrés i va ser la llavor que va permetre més tard la creació de l'Institut d'Investigacions Biomèdiques August Pi i Sunyer (Idibaps).



La recerca és per tant, i des de fa molts anys, un objectiu primordial de l'Hospital Clínic. Segons un estudi publicat per el Dr. Jordi Camí que valorava la producció científica dels hospitals entre els anys 1994 a 2002, l'Hospital Clínic estava en primer lloc, tant pel que fa a treballs publicats (4.074) com a cites rebudes (42.564).

**PRODUCCIÓ CIENTÍFICA HOSPITALS (1994-2002)**

Hospital	Docs	Citas	C/D
H. Clínic de Barcelona	4.070	42.561	10,46
H. Vall d'Hebron	1.896	17.780	9,38
H. Sant Pau	1.742	16.433	9,43
H. Ramón y Cajal	1.602	13.636	8,51
H. La Paz	1.642	9.956	6,07
H. 14 de Octubre	1.564	13.020	8,33
H. de Bellvitge	1.339	12.498	9,33
H. del Mar	1.152	11.047	9,59
H. Clínic de San Carlos	1.146	10.934	9,54
C. N.ª Sr. de la Concepción	1.134	10.255	9,04

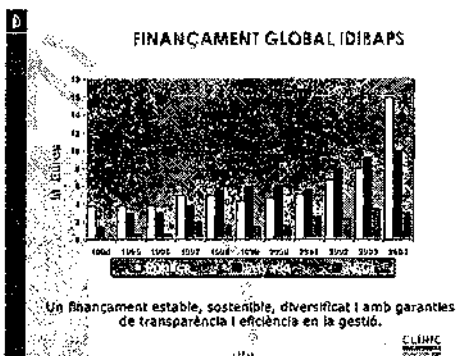
*Cami J, et al. Med Clin (Barc) 2005* 

L'Idibaps va néixer l'any 1993. És un consorci format per la Generalitat de Catalunya, l'Hospital Clínic, la Universitat de Barcelona i amb l'adscripció del Centre Superior d'Investigacions Científiques (CSIC). El seu objectiu fonamental consisteix en integrar la recerca clínica de qualitat contrastada amb la recerca bàsica d'alt nivell. L'Idibaps té cinc àrees de recerca: 1) oncologia i hematologia, 2) hepatologia, gastroenterologia i metabolisme, 3) malalties respiratòries i cardiovasculars, 4) neurociències, i 5) agressió i resposta biològica.

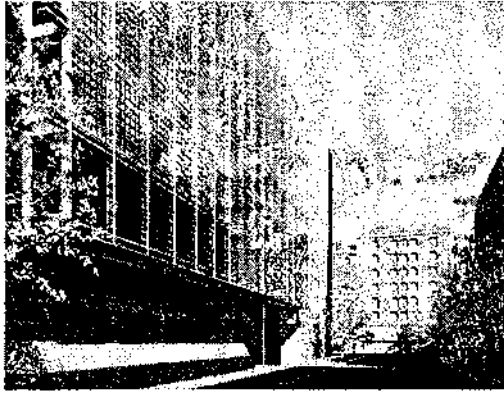
Està regida per una Junta de Govern i té un Consell Científic extern del qual en formen part investigadors de tot el país. Disposa d'uns Serveis Generals com ara estabulari, quiròfans experimentals, biblioteca, audiovisuals i comunicacions, i sistemes informàtics, i d'uns Serveis Científico-Tècnics amb unitats de genòmica, proteòmica i bioinformàtica entre d'altres. Aquests serveis generals poden dependre de la Universitat de Barcelona, l'Hospital Clínic o del propi Idibaps.

IDIBAPS	
<b>Serveis Generals</b>	
• Estabulari	(UB)
• Quiròfans experimentals	(UB)
• Biblioteca	(UB)
• Audiovisuals i comunicacions	(CSC)
• Sistemes informàtics	(CSC)
<b>Serveis Científic - Tècnics</b>	
• Anàlisi i procés d'imatges	(UB)
• Unitat de Genòmica	(IDIBAPS)
• Unitat de Proteòmica	(UB)
• Unitat de Bioinformàtica	(IDIBAPS)
• Unitat de DNA i aminoàcids	(CSC)
• Criopreservació i criogenia	(IDIBAPS)
• Banc de teixits neurològics	(UB/CSC)
• Banc de teixits i tumors	(CSC)

Té 58 equips de recerca acreditats dels quals en formen part uns 300 investigadors i uns 300 becaris. L'any 2004 es van publicar 531 treballs i es va aconseguir un finançament per projectes de recerca de 28.615.000 euros. Aquest finançament prové tant de l'empresa privada com de les agències europees, estatals i autonòmiques.



Recentment hem tingut la gran fortuna de que la Sra. Esther Koplowitz fes una generosa donació a la Fundació Clínic que ens permetrà construir un nou centre de recerca que portarà el seu nom. Aquest centre estarà ubicat al carrer de Rosselló i s'integrarà dins de l'estructura organitzativa de l'Idibaps.



#### Bibliografía

1. Rodés J, Trilla A, Asenjo MA, Grau J. Evaluación del rendimiento de los permisos sabáticos: Hospital Clínic i Provincial de Barcelona (1980-1991). *Med Clin (Barc)* 1995;104:321-328.
2. Rodés J, Trilla A. Fórmulas para la integración de la formación básica y clínica en medicina. *Med Clin (Barc)* 1999;113:379-382.
3. Trilla A, Aymerich M, Giol M, Carné X, Asenjo MA, Rodés J. Análisis comparativo de las publicaciones realizadas por autores españoles (1993-1997) en revistas clínicas con factor de impacto elevado. *Med Clin (Barc)* 2000;114:609-613.
4. Bosch X. Joan Rodés: Pulling basic and clinical research together. *Lancet* 2000; 355:730.
5. Rozman C, Rodés J. Métodos para promover la investigación biomédica en los hospitales universitarios. *Med Clin (Barc)* 2001;117:460-462.
6. Pich J, Carné X, Arnaiz JA, Gómez B, Trilla A, Rodés J. Role of research ethics committee in follow-up and publication of results. *The Lancet* 2003;361:1015-1016.
7. Rodés J, Trilla A. Investigación clínica: del laboratorio al paciente. *Med Clin (Barc)* 2003;121:189-191.